

Възход на борсата през втората половина на 2012 г.

Променяме закони, за да защитим хората

Застрахователите ще плащат без протакане, казва Стоян Мавродиев

Стоян Мавродиев е председател на Комисията за финансов надзор от юни 2010 г. Дотогава е бил депутат, зам.-председател на икономическата комисия в парламента. Има опит в международното данъчно планиране и консултиране, в придобивания и сливания на компании, в частно инвестиционно банкиране, корпоративни финанси, приватизационни проекти и чуждестранни инвестиции. Носител на наградата "Мистър Икономика" за 2011 г. за принос в развитието на финансовия сектор.

фото Красимир Свраков

- Г-н Мавродиев, с какви мерки КФН успя да задържи стабилна небанковата финансова сфера в България през тази година?

- Стабилността в небанковата финансова система у нас в голяма степен се дължи на сравнително консервативния ѝ характер. Резултатите от регулярно провежданите дистанционен надзор и проверки на КФН показват, че играчите на пазара не участват във високо рискови и спекулативни операции като късите продажби например, чийто негативен ефект беше широко дискутиран в ЕС и

САЩ. По линия на застрахователния надзор проведехме активна подготовка на компаниите за приложение на регулаторния режим Платежоспособност II, а по линия на осигурителния пазар изготвихме законодателни промени с цел усъвършенстване на уредбата на инвестициите на пенсионните фондове, оптимизиране на събираните от тях такси и удръжки, както и подобряване на организацията на дейността им.

- А какво ще трябва да се направи през 2012 г., за да продължи стабилността?

- КФН ще продължи да провежда политика на последователен и интегриран надзор. Очакват се и редица изменения на европейското законодателство, свързани с регулаторните режими. Промените и тяхното бъдещо имплементиране и прилагане цели защита на интересите на инвеститорите и осигурените лица. Активното участие на КФН в Консултативния съвет за финансова стабилност заедно с МФ и БНБ, както и прякото сътрудничество с тези институции, ще бъде насочено към поддържане на финансова стабилност и защита на интересите на инвеститори и потребители.

- Освен предвидените промени в законите по отношение на застраховането, пенсионното осигуряване и търговията с ценни книжа какви други подобни инициативи предвижда комисията?

- Наскоро подготвихме законопроект за въвеждане в българското законодателство на промените в правото на ЕС, касаещи ефективното функциониране на новите надзорни органи за застраховане, професионално пенсионно осигуряване и за ценни книжа и пазари. Той, заедно със законопроекта на БНБ, с който се изменя Законът за кредитните институции, въвежда в законодателство ни изискванията на Директива 2010/78/ЕС, с която се изменя цяла група секторни директиви, засягащи дейността на Европейска система за финансов надзор. Ще бъдат въведени процедурите, необходими за сътрудничество и предоставяне на информация от КФН на ЕК, европейските надзорни органи и Европейския съвет за системен риск. Предвидили сме и норми, които съобразяват законодателството ни с три препоръки на ЕК, отнасящи се до политиката на възнагражденията в сектора на финансовите услуги - ще бъдат въведени изисквания към дружествата за допълнително социално осигуряване, застрахователите и презастрахователите, инвестиционните посредници, управляващите и инвестиционните дружества да имат политика за възнагражденията на работещите за тях лица.

- Ще заработят ли скоро мултифондовете?

- Подготвен е проект за изменение и допълнение на КСО, с който се създава възможност за инвестиционен избор от страна на осигурените лица във фондовете за доброволно осигуряване. Всяко пенсионноосигурително дружество може да създаде в доброволния фонд до три инвестиционни портфейла с различен рисков профил -

агресивен, балансиран и консервативен. Идеята е системата на мултифондовете да се въведе в доброволното осигуряване и след това да се пристъпи към евентуалното ѝ въвеждане и в задължителното. Закон за изменение и допълнение на КСО е включен в нормативната ни програма за 2012 г. и конкретните решения за мултифондовете ще бъдат взети в процеса на неговото разглеждане. Очевидно е, че общото управление на средствата на всички участници в пенсионните фондове не е единственото възможно решение. Удачно е осигурените лица да имат правото на избор в какъв тип портфейл да набират средствата си за пенсия в зависимост от тяхното лично отношение към риска. Въвеждането на мултифондовете ще разнообрази търсенето на капиталовия пазар и ще подобри ликвидността му.

- Освен въвеждането на системата "бонус-малус", с какво ще се промени пазарът след промяната в Кодекса за застраховане?

- Бъдещите промени са обособени в няколко групи. Първата цели увеличаване на прозрачността на пазара чрез публикуване на подходяща и разбираема информация за потребителите. С прилагането им ще постигнем прозрачност и предсказуемост при уреждане на претенции и изплащане на обезщетения във фиксирани срокове. Целта е да се ограничи възможността за необосновано искане на допълнителни документи и доказателства и да се премахне неопределеността във времето за изплащане на обезщетения. По отношение на "Гражданска отговорност" се предвижда изискване за публикуване от КФН на тарифите на застрахователите, като тази мярка е насочена към гарантиране на платежоспособността на компаниите и за ограничаване на възможността за провеждане на неразумна ценова политика. Друга група промени са насочени към защита интересите на потребителите. Предвид нарасналата роля на застрахователното посредничество и необходимостта от по-нататъшно развитие на регулациите се предвижда комплекс от мерки, насочени към увеличаване на професионализма на застрахователните брокери, изграждане и поддържане на адекватни информационни системи и електронни средства за обмен на информация, увеличаване честотата на отчитане пред КФН, предотвратяване конфликти на интереси чрез участие на едно лице в управлението на повече от един брокер. Важна част от мерките е усъвършенстването на механизма за налагане на санкции на застрахователните брокери.

- Очакват ли през 2012 г. БФБ да започне да върви нагоре?

- Очаквам състоянието на капиталовия ни пазар да се подобри през втората половина на 2012 г. В момента е налице тенденция за продължаващи ниски обороти на търговия и приходи от посредничество. Статистически спадът на основния индекс SOFIX от началото на годината е 16,43%. Средната дневна стойност на оборота на регулиран пазар за третото тримесечие на 2011 г. намалява с около 15%. Положителен факт обаче е, че спадовете на международните борси не доведоха до застрашаване на капиталовата адекватност на

инвестиционните посредници и управляващите дружества у нас.

- Листването на държавни дялове ще върне ли инвеститорския интерес?

- Раздържавяването на дялове от дружества в енергийния сектор като Е.ОН, ЧЕЗ, ЕВН и др. чрез фондовата борса, определено би съживило капиталовия пазар. Считам за удачно да се предложат повече акции, които да обезпечат активна търговия на вторичния пазар. Това би имало положителен ефект върху ликвидността и общ благоприятен ефект върху редица бизнес инициативи, свързани с търговията с финансови инструменти. Очаква се и общ положителен ефект от предприетите стъпки от страна на БФБ-София за промяна в сегментите, имаща маркетингова цел. Оптимистичният сценарий за развитие на пазара определено е функция и на активността на самите участници - инвестиционни посредници и техните клиенти, включително колективни инвестиционни схеми. През 2012 г. се очаква да се прояви и положителният ефект от приетите в края на 2011 г. нормативни промени, касаещи сериозни облекчения за инвестиционните посредници и КИС. Разбира се, обща благоприятна тенденция за развитие на европейските капиталови пазари би се отразила положително и на българския.

- Ще може ли догодина да се осъществи приватизацията на БФБ?

- Много важно е участие на стратегически инвеститор със сериозно положение в ЕС. Така ще бъде гарантирано развитието на българския пазарен оператор като модерен, активен и достатъчно ресурсно обезпечен. От регулаторна гледна точка е лесно упражняването на надзор върху регулиран пазар, чийто собственик има история, познат е като професионален организатор и е отлично запознат с всички основни изисквания, произтичащи от спецификата на дейността на борсата. Бъдещата приватизация на БФБ-София ще подобри механизма за търговия и най-вече възможностите за повишаване на ликвидността. По този начин българските компании ще могат да усетят предимствата на финансирането чрез капиталовия пазар, а от друга страна - ще се засили и инвеститорският интерес. Излизането от омагьосания кръг на ниската ликвидност ще е трудно, но не невъзможно и един от факторите за това може да бъде именно приватизирането или сливането на БФБ-София с друга борса. Развитието на българския капиталов пазар е свързан пряко с възстановяването на реалната икономика, както и с връщането на чуждестранните инвеститори. Тези два фактора от своя страна зависят от състоянието и перспективите пред глобалната икономика.